No.

PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD

Cofnodion cyfarfod o bell a gynhaliwyd ar 17 Gorffennaf, 2023.

Mae-r Agenda ar gael yma.

Mae recordiad y cyfarfod ar gael yma.

Yn Bresennol: Y Cynghorydd Dr. I.J. Johnson (Cadeirydd); Cynghorwyr G.D.D. Carroll, E. Goodjohn, H.C. Hamilton, S.M. Hanks, K.P. Mahoney, S.D. Perkes, J. Protheroe a N.C. Thomas..

Hefyd yn bresennol: Cynghorydd C.P. Franks, E. Williams (Aelod Cabinet dros Gofal Cymdeithasol ac Iechyd) a N.J. Wood.

210 CYHOEDDIAD -

Cyn cychwyn busnes y Pwyllgor, darllenodd y Prif Swyddog Gwasanaethau Democrataidd a Chraffu y datganiad a ganlyn: "A gaf i atgoffa pawb sy'n bresennol y bydd y cyfarfod yn cael ei ffrydio'n fyw yn ogystal â'i recordio trwy'r rhyngrwyd ac mae'r recordiad hwn wedi'i archifo i'w weld yn y dyfodol."

211 YMDDIHEURIAD AM ABSENOLDEB –

Derbyniwyd hwn gan y Cynghorydd S.J. Haines (Is-Gadeirydd);

212 COFNODION –

PENDERFYNWYD – CYMERADWYO cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 11 Ebril, 2022 fel cofnod cywir.

213 DATGANIADAU BUDDIANT –

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiadau buddiant.

214 POLISI CYFARFODYDD AML-LEOLIAD DIWYGIEDIG (PGD) –

Wrth gyflwyno’r adroddiad, tynnodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd sylw’r Pwyllgor at y Polisi Cyfarfodydd Aml-leoliad (CAL) drafft diwygiedig sydd ynghlwm yn Atodiad A yr adroddiad a baratowyd gan ystyried gofynion Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 ("y Ddeddf") a Chanllawiau Statudol ac Anstatudol diweddar Llywodraeth Cymru a gyhoeddwyd

ar 15 Mehefin, 2023, a bod y Polisi CAL blaenorol wedi'i baratoi gan ystyried canllawiau interim Llywodraeth Cymru a dderbyniwyd ym mis Awst 2021.

Fel y nodir ym mharagraff 2.2 o'r adroddiad, nododd Rhan 3, paragraff 1.50 o'r Canllawiau Statudol (Mehefin 2023) fod y Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i Brif Gynghorau ddarlledu cyfarfodydd y Cyngor Llawn yn fyw wrth iddynt ddigwydd. Diben y datblygiad hwn oedd caniatáu i'r cyhoedd ddilyn trafodion y Cyngor Llawn mewn amser real o ble bynnag yr oeddent, i glywed cyfraniad eu cynrychiolwyr lleol a deall y materion a godwyd mewn perthynas ag eitemau ar yr agenda. Roedd yn ofynnol i'r Cyngor sicrhau bod y darllediad ar gael yn electronig am gyfnod rhesymol ar ôl y cyfarfod. Nodwyd hefyd yn y Canllawiau Statudol mai hwn fyddai'r cam cyntaf o ran darlledu gyda Llywodraeth Cymru yn bwriadu ymestyn y gofyniad hwn i nifer o gyfarfodydd Pwyllgor eraill y Cyngor yn y dyfodol. Cyfeiriodd yr adroddiad hefyd at baragraff 2.3 bod y Canllawiau Statudol yn cynghori y gallai Awdurdodau Lleol perthnasol ddatblygu eu trefniadau CAL i adlewyrchu'r hyn oedd yn iawn iddyn nhw a'r cymunedau yr oeddent yn eu gwasanaethu. Roedd Rhan 15, paragraff 15.58 o'r Canllawiau yn nodi y dylid cytuno ar union gynnwys y Polisi CAL ar lefel leol gyda Chynghorau'n gallu penderfynu pa gyfarfodydd fyddai â darpariaeth ffisegol ar eu cyfer a pha rai fyddai'n cael eu cynnal yn gyfan gwbl trwy ddulliau o bell.

Gan ystyried penderfyniad y Cabinet a wnaed ar 8 Mehefin, 2023 mewn perthynas â darparwr datrysiadau hybrid y Cyngor a'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol a gyhoeddwyd yn ddiweddar gan Lywodraeth Cymru, cynhaliwyd adolygiad o Bolisi CAL y Cyngor fel y'i cynhwysir yn Adran 4 paragraff 4.17 o Gyfansoddiad y Cyngor. Atodwyd copi o'r Polisi CAL drafft diwygiedig a oedd yn cynnwys ychwanegiadau a dileadau a amlygwyd yn goch ar y ddogfen i'w hystyried gan y Pwyllgor fel Atodiad i'r adroddiad.

Roedd yr adroddiad i'r Cabinet ar 8 Mehefin, 2023 hefyd wedi tynnu sylw at ba gyfarfodydd y Cyngor y dylid eu cynnal yn hybrid a'u darlledu'n fyw, gan ystyried gofynion "y Ddeddf", Canllawiau Statudol Llywodraeth Cymru fel y cyfeirir atynt ym mharagraff 2.1 yr adroddiad ac adnoddau'r Cyngor. Roedd yn cael ei argymell felly o fewn y Polisi CAL diwygiedig bod y cyfarfodydd Cyngor canlynol yn cael eu cynnal a'u darlledu ar sail hybrid (ac eithrio pan drafodir materion Rhan II):

- Cyngor Llawn,
- Cabinet,
- Cynllunio,
- cyfarfod Pwyllgor Llywodraethiant ac Archwilio,
- a Phwyllgor Craffu sydd i ystyried mater o ddiddordeb sylweddol ledled y Sir (y mater o ddiddordeb sylweddol ledled y Sir i gael ei benderfynu gan Gadeirydd y Pwyllgor Craffu ar y cyd â'r Prif Weithredwr).

Argymhellwyd ymhellach o fewn y Polisi CAL drafft y byddai pob cyfarfod Pwyllgor arall yn gweithredu o bell, yn cael eu recordio a'u huwchlwytho ar wefan y Cyngor ar ôl y cyfarfod. Cynigiwyd cynnal rhai cyfarfodydd, fel y Pwyllgor Penodi Uwch Reolwyr, 'wyneb yn wyneb' (e.e. pan oedd cyfweliadau i'w cynnal) gyda phenderfyniad ynghylch a ddylid cynnal cyfarfod 'wyneb yn wyneb' o'r fath yn cael ei wneud gan Gadeirydd y Pwyllgor ar y cyd â'r Prif Weithredwr. Holodd y

Cynghorydd Dr. Johnson a oedd y gostyngiad arfaethedig mewn cyfarfodydd oedd yn cael eu darlledu’n fyw yn cynrychioli "llithro’n ôl" o'i gymharu â'r ddarpariaeth bresennol. Dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd fod y Polisi wedi'i ddrafftio yn unol â'r Canllawiau Statudol ac Anstatudol, Mehefin 2023, a Deddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021.

Tynnodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd sylw'r Pwyllgor hefyd at ddarpariaeth y Gymraeg mewn cyfarfodydd, gan ddweud bod angen o leiaf tri diwrnod gwaith o rybudd ar ddarparwr gwasanaeth Cymraeg y Cyngor i sicrhau bod ieithydd ar gael i gefnogi cyfarfod ffurfiol. Roedd hefyd yn amlwg bod prinder cyfieithwyr ar y pryd Cymraeg ledled Cymru, a dyna pam fod angen cyfnod rhybudd digonol ar ddarparwyr gwasanaethau cyfieithu i drefnu bod cyfieithydd ar gael. I fynd i'r afael â'r gofyniad rhybudd hwn, cynhaliwyd arolwg yn ddiweddar gyda holl Aelodau ac Aelodau Cyfetholedig y Cyngor gyda'r diben o sefydlu dewisiadau iaith Aelodau unigol (Saesneg, Cymraeg neu'r ddau) mewn perthynas â phob Pwyllgor yr oedd pob Aelod yn aelod ohono. Trwy gysylltu â Chynghorau eraill, roedd rhai wedi nodi eu bod hefyd wedi cynnal arolwg o'r Aelodau i’r perwyl hwn. Roedd yr ymatebion i'r arolwg yn dangos bod chwe Aelod Etholedig a Chyfetholedig Cyngor y Fro wedi hysbysu am gyfarfodydd y Pwyllgor lle byddent yn awgrymu eu hunain bod Gwasanaethau Cyfieithu Cymraeg ar gael. Byddai hyn yn helpu i fynd i'r afael â'r angen i ddarparu'r cyfnod rhybudd a nodwyd.

Cofrestrodd y Cynghorydd Carroll ei siom bod y Polisi CAL yn cynnig nad yw pob Pwyllgor Craffu yn cael ei gynnal yn hybrid nac yn cael ei ddarlledu'n fyw. Fodd bynnag, dywedodd ei fod yn cydnabod y dylai'r Pwyllgor Penodi Uwch Reolwyr, wrth gynnal cyfweliadau, wneud hynny wyneb yn wyneb, yn yr un modd â chyfarfodydd eraill o natur debyg. Roedd y Cynghorydd Carroll hefyd o'r farn bod y cyfeiriad at wisgo'n briodol ar gyfer cyfarfod yn oddrychol fel y nodir ym mharagraff 4.17.3.14 o'r Polisi CAL drafft diwygiedig.

Dywedodd y Cynghorydd Mahoney, yn ei farn ef, y dylai'r Aelodau i gyd fod yn dychwelyd i gyfarfodydd wyneb yn wyneb yn y Siambr gan gydnabod y dylai rhai Aelodau allu mynychu o bell pe dymunent wneud hynny.

Cadarnhaodd y Swyddog Monitro / Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd, wrth gyfeirio at ofynion y ddeddfwriaeth a'r Canllawiau Statudol fel y ceir yn yr adroddiad ym mharagraffau 2.2 a 2.3, fod y Polisi CAL diwygiedig wedi'i adolygu yng ngoleuni'r Canllawiau Statudol a'r ddeddfwriaeth gan ddatgan y byddai darlledu pob cyfarfod yn fyw a chynnal pob cyfarfod yn hybrid yn ddwys o ran adnoddau i staff a'r Cyngor. Byddai hyn yn cynnwys nid yn unig mwy nag un swyddog o'r Gwasanaethau Democrataidd, ond swyddogion eraill o feysydd gwasanaeth eraill yn arbennig TGCh yn bresennol i gefnogi a threfnu cyfarfodydd hybrid a darllediadau byw. Roedd yn rhaid i'r Cyngor ystyried lles staff a'r adnoddau y byddai eu hangen i gynnal cyfarfodydd o'r fath a fyddai'n cynyddu'n sylweddol. Roedd swyddogion, felly, wedi ystyried y Canllawiau a'r ddeddfwriaeth yn fanwl o ran materion o'r fath. Tynnodd y Swyddog Monitro / Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd sylw'r Aelodau hefyd at baragraff 15.23 o'r Canllawiau Statudol a oedd yn datgan "na ddylid ystyried bod cyfarfodydd corfforol yn cynrychioli'r safon aur gyda chyfarfodydd aml-leoliad yn ail orau. Gall cyfarfodydd corfforol fod yn gyfleus ac yn effeithiol i'r rhai sy’n gyfarwydd ac yn

gyfforddus â’r ffordd y maent yn gweithio ond gallant hefyd fod yn anhygyrch ac yn anymarferol i lawer.” Cyfeiriwyd yn benodol hefyd at baragraff 15.60 o'r Canllawiau y gallai 'rhai awdurdodau perthnasol benderfynu y bydd pob cyfarfod yn cael ei gynnal drwy ddulliau o bell yn ddiofyn. Efallai y bydd awdurdodau perthnasol yn dymuno mabwysiadu dulliau gwahanol ar gyfer cyrff gwahanol ac ar gyfer amgylchiadau gwahanol'. Cyfeiriodd y Prif Swyddog hefyd at wybodaeth ddadansoddol a ystyriwyd ymhellach wrth gyflwyno'r cynigion a geir yn y Polisi CAL drafft a oedd yn cynghori bod ffigurau gwylio yn isel pan oedd cyfarfodydd yn cael eu ffrydio'n fyw ac wedi hynny pan oedd cyfarfodydd wedi eu recordio’n cael eu huwchlwytho a’u harchifo ar wefan y Cyngor.

Wrth roi sylwadau pellach ar y Canllawiau fel rhan o'i strategaeth, dylai Cynghorau archwilio barn y cyhoedd ynghylch pa un o bwyllgorau'r Cyngor yr oeddent yn eu hystyried ddylai gael eu darlledu, dywedodd y Swyddog Monitro / Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd y byddai'r Cyngor yn gwneud hyn drwy ei broses Strategaeth Cyfranogi gydag adrodd yn ôl pellach i'r Pwyllgor yn ôl yr angen.

Wrth gyfeirio at ymholiad y Cynghorydd Carroll ynglŷn â'r cyfeiriad ym Mholisi CAL 4.17.3.14 y dylai 'cyfranogwyr wisgo'n briodol ar gyfer y cyfarfod', dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd fod hyn wedi'i gynnwys yn adran ymddygiad safonol y Polisi CAL drafft blaenorol a diwygiedig gan ystyried Canllawiau Llywodraeth Cymru ac er ei fod yn fater goddrychol, cynigiwyd y rhestr a nodir yn y Polisi CAL i atgoffa cyfranogwyr wrth gynnal cyfarfodydd hybrid ac o bell.

Dywedodd y Cynghorydd Goodjohn ei fod yn cytuno â'r Cynghorydd Carroll pa mor bwysig yw cynnal holl gyfarfodydd Pwyllgor Craffu yn hybrid a'u darlledu'n fyw er mwyn i'r cyhoedd allu gweld trafodion yn fyw fel oedd yn digwydd o'r blaen ar gyfer cyfarfodydd o bell y Cyngor ac annog presenoldeb.

Gofynnodd y Cynghorydd Goodjohn hefyd am eglurhad mewn perthynas â'r cyfeiriad ym mharagraff 4.17.3.6 (c) lle byddai'n ofynnol i aelodau'r cyhoedd gysylltu â'r Gwasanaethau Democrataidd dim hwyrach nag un diwrnod gwaith cyn dyddiad y cyfarfod i fynychu cyfarfod a gynhelir yn y Swyddfeydd Dinesig. Dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd na fyddai'n ofynnol i'r cyhoedd hysbysu'r Gwasanaethau Democrataidd am eu presenoldeb mewn cyfarfod a fyddai'n cael ei gynnal yn y Swyddfeydd Dinesig yn hybrid neu wyneb yn wyneb. Roedd y rhybudd un diwrnod mewn perthynas ag aelodau o'r cyhoedd a oedd yn dymuno gweld cyfarfod yn cael ei gynnal ar-lein o bell, os nad oedd ganddynt fynediad at gyfleusterau ar-lein eu hunain, gydag awgrym wedi hynny y dylid aralleirio'r paragraff at ddibenion eglurder.

Ceisiodd y Cynghorydd Thomas eglurder hefyd mewn perthynas â pharagraff 4.17.3.20 (b) 'Cofnod Presenoldeb', a'r cyfeiriad at saith diwrnod o rybudd am ymddiheuriadau. Dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd nad oedd yn rhaid i'r Aelodau gyflwyno ymddiheuriadau i'r Gwasanaethau Democrataidd saith diwrnod cyn cyfarfod, ei bod yn ofynnol, yn unol â “Deddf 21” i Gynghorau gyhoeddi hysbysiadau penderfynu o fewn saith diwrnod i'r cyfarfod (gan gynnwys diwrnod y cyfarfod) ac roedd y paragraff yn

cyfeirio at Aelodau’n gallu cynnig ymddiheuriadau hyd at saith diwrnod **ar ôl** y cyfarfod (a oedd yn cynnwys diwrnod y cyfarfod). Awgrymwyd felly y dylid diwygio'r paragraff i ddarllen bod 'Ymddiheuriadau am absenoldeb yn cael eu cyfleu i'r Gwasanaethau Democrataidd o fewn saith diwrnod i gynnal y cyfarfod (gan gynnwys diwrnod y cyfarfod), er mwyn cofnodi ymddiheuriadau yn yr Hysbysiad Penderfynu ac ar ôl hynny cofnodion y cyfarfod'.

Dywedodd y Cynghorydd Perkes ei bod yn bwysig i'r broses ddemocrataidd ac i'r rhai nad ydynt yn gallu mynychu cyfarfodydd wyneb yn wyneb i gyfarfodydd gael eu cynnal o bell a'i bod yn croesawu'r adroddiad.

Dywedodd y Cynghorydd Protheroe y dylai gwaith y Pwyllgorau Craffu fod yn dryloyw ac y dylai'r Cyngor wneud cymaint â phosibl i ffrydio'i gyfarfodydd Craffu yn fyw. Er ei bod yn cydnabod nad oedd y ddadansoddeg yn dangos bod nifer sylweddol o bobl wedi gweld y ffrydiau byw a/neu'r archif, roedd yn ystyried y gallai'r Cyngor wneud gwaith pellach i fwrw goleuni ar rôl craffu ar gyfer y cyhoedd.

Cadarnhaodd y Swyddog Monitro / Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd ar ran y Pwyllgor mai'r cynnig oedd, lle nad oedd cyfarfodydd yn cael eu darlledu’n fyw, y byddai cyfarfodydd o'r fath yn cael eu recordio a'u huwchlwytho i’r wefan y diwrnod canlynol.

Yn dilyn ymholiad gan y Cynghorydd Hanks ynghylch telerau ac amodau ac oriau contract swyddogion, dywedodd y Swyddog Monitro / Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd fod y cynigion a nodir yn yr adroddiad yn unol â'r Canllawiau Statudol ar gyfer dull hybrid lle bo angen, gan ystyried materion o'r fath.

Nid oedd y Cynghorydd Dr. Johnson, wrth gyfeirio at nifer y cyfeiriadau yn ystod y cyfarfod at y Polisi CAL yn cael ei ddrafftio gan ystyried argaeledd adnoddau, yn ymwybodol bod unrhyw gostau wedi cael eu darparu. Manteisiodd ar y cyfle, fodd bynnag, i atgoffa'r Aelodau bod gofyn i'r Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd ystyried goblygiadau adnoddau wrth baratoi ei Adroddiad Blynyddol.

Wrth ymchwilio i'r cynnydd o ran datrysiad meddalwedd hybrid a gynigiwyd ar gyfer cyfarfodydd yn y dyfodol, gofynnodd a allai Aelodau dderbyn diweddariad yn y cyfarfod. Dywedodd y Swyddog Monitro / Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd y byddai'n hapus i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i Aelodau o dan Ran II o'r agenda gan fod y mater yn gyfrinachol gan ystyried materion cytundebol a masnachol.

Cytunwyd gan y Pwyllgor i argymell i'r Cabinet y dylid cynnal Pwyllgorau Craffu'r Cyngor yn hybrid a'u darlledu'n fyw.

Ar ôl ystyried yr adroddiad, a’r sylwadau yn cyfarfod,

PENDERFYNWYD -

(1) BOD y Polisi Cyfarfodydd Aml-leoliad (CAL) diwygiedig drafft sydd ynghlwm fel Atodiad i'r adroddiad yn cael ei argymell i'r Cabinet ei gymeradwyo yn amodol ar y diwygiadau canlynol:

(i) Bod pob Pwyllgor Craffu yn cael ei gynnwys o fewn y Polisi CAL diwygiedig drafft i'w gynnal yn hybrid a'i ddarlledu'n fyw.

(ii) Bod paragraff 4.17.3.6 (c) ar dudalen 28 yn cael ei ddiwygio i ddarllen 'O ran arsylwi cyfarfodydd o Bell / Hybrid ar-lein, bydd aelodau o'r cyhoedd yn gallu gweld cyfarfod drwy ddefnyddio'r ddolen i'r cyfarfod ar wefan y Cyngor. Os cynhelir cyfarfod yn hybrid byddai aelodau'r cyhoedd yn gallu mynychu'r cyfarfod yn gorfforol. Gall aelodau o'r cyhoedd nad oes ganddynt fynediad i'r rhyngrwyd i wylio cyfarfodydd o bell ofyn i fynd i sesiwn wylio gyhoeddus mewn lleoliad addas yn y Swyddfeydd Dinesig trwy gysylltu â'r Gwasanaethau Democrataidd o leiaf un diwrnod gwaith cyn dyddiad y cyfarfod, e.e. os cynhelir y cyfarfod ar ddydd Llun, dylid hysbysu'r Gwasanaethau Democrataidd dim hwyrach na'r dydd Gwener cyn hynny."

(iii) Bod paragraff 14.17.3.20 (b) ar dudalen 35 yn cael ei ddiwygio i ddarllen 'Mae Aelodau'r Pwyllgor i hysbysu'r Gwasanaethau Democrataidd dim hwyrach na saith diwrnod ar ôl y cyfarfod (gan gynnwys diwrnod y cyfarfod), er mwyn cofnodi ymddiheuriadau yn yr Hysbysiad Penderfynu ac ar ôl hynny cofnodion y cyfarfod'.

(2) BOD, yn dilyn ystyriaeth a chymeradwyaeth y Cabinet, y Polisi CAL diwygiedig drafft yn cael ei gyfeirio i'r Cyngor Llawn i'w gynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

(3) BOD y Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd yn adolygu'r Polisi CAL diwygiedig o bryd i'w gilydd yn dilyn unrhyw ganllawiau pellach a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru, newidiadau mewn deddfwriaeth, ymgynghori â'r cyhoedd neu newidiadau canlyniadol y cytunwyd arnynt gan y Cabinet ac a gyfeiriwyd ar ôl hynny i'r Cyngor Llawn i'w cynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

<u>Y rhesymau dros y penderfyniadau</u>

(1) Ceisio cymeradwyaeth y Cabinet gan ystyried Deddfwriaeth, Canllawiau Statudol a thrafodaethau yn y Pwyllgor.

(2) I'w gynnwys yng Nghyfansoddiad y Cyngor.

(3) Er mwyn adolygu'r Polisi CAL gan ystyried unrhyw newidiadau deddfwriaethol a chymeradwyaeth y Cabinet.

215 O'R SIARTER I'R HUNANASESIAD, ESBLYGIAD SIARTER CYMRU AR GYFER CYNORTHWYO A DATBLYGU AELODAU (PGD) –

Dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd, wrth gyflwyno'r adroddiad, bod Siarter Cymru wedi cael ei datblygu tua 20 mlynedd yn ôl ar gyfer Cynorthwyo a Datblygu Cynghorwyr, wedi ei datblygu ar y cyd gan CLlLC a Chynghorau i ddarparu fframwaith ar gyfer arfer da ledled Cymru. Roedd hefyd yn cael ei ystyried yn gymhelliant i Gynghorau roi'r cymorth a'r datblygiad oedd ei angen ar eu Cynghorwyr a rhoi sicrwydd i Gynghorwyr eu bod yn cael y cymorth gorau posibl.

Ers sefydlu'r Siarter roedd tirwedd llywodraeth leol wedi newid yn sylweddol ac roedd rôl y Cynghorwyr wedi mynd hyd yn oed yn fwy heriol ac eang. Roedd adnoddau'n brin a ffyrdd o weithio ar ôl Covid yn dra gwahanol. Yn erbyn y cefndir hwn roedd y Siarter felly wedi cael ei hadolygu'n ddiweddar gan CLlLC a'r Cynghorau gyda chynrychiolaeth gan Benaethiaid y Gwasanaethau Democrataidd. Er y cydnabuwyd bod y Siarter yn darparu fframwaith ar gyfer arfer da, derbyniwyd bod angen fframwaith gwahanol erbyn hyn a oedd yn adlewyrchu dull mwy blaengar o wella dan arweiniad y sector, deddfwriaeth ddiweddar Llywodraeth Cymru, canllawiau statudol a chanllawiau eraill ac a oedd yn cydnabod yr adnoddau cynyddol gyfyngedig sydd ar gael.

Y cynnig felly oedd bod Fframwaith Hunanasesu Gwirfoddol yn disodli'r Siarter, yn canolbwyntio ar y cymorth a ddarperir i Gynghorwyr gyflawni'r canlyniadau sydd eu hangen ar eu cymunedau. Atodwyd fframwaith enghreifftiol ar gyfer trafod yn y ddogfen yn Atodiad 1 yr adroddiad.

Awgrymwyd bod y fframwaith yn cael ei ddatblygu yn unol â'r egwyddorion canlynol:

1. Nodau’r Fframwaith
2. Penaethiaid ar gyfer Datblygu
3. Cwmpas y Fframwaith
4. Cyd-destun.

Gofynnwyd i'r Pwyllgor ystyried y Fframwaith a gwneud unrhyw sylwadau i'r Cabinet fel y bo'n briodol.

Cododd y Cynghorydd Hanks bryder mewn perthynas ag unrhyw oblygiadau adnoddau wrth ddatblygu'r fframwaith. Dywedodd y Prif Swyddog Craffu a Gwasanaethau Democrataidd fod peth o'r gwaith eisoes ar y gweill er y byddai angen gwneud rhagor o waith mewn rhai meysydd. Cydnabu'r Aelodau fod rhywfaint o waith eisoes wedi'i wneud ac fel enghraifft, cyfeiriodd at y wybodaeth fanwl a ddarparwyd gan Gyngor y Fro at ddarpar ymgeiswyr cyn Etholiadau Llywodraeth Leol 2022.

Roedd mwyafrif yr Aelodau o'r farn y dylid cymeradwyo'r Fframwaith, ond dywedodd y Cynghorwyr Carroll a Dr. Johnson eu bod ond yn dymuno nodi'r cynigion. Yna

PENDERFYNWYD – BOD cynnig CLILC i ddisodli Siarter bresennol Cymru ar gyfer Cynorthwyo a Datblygu Cynghorwyr gyda Fframwaith Hunanasesu Cymorth i Gynghorwyr a bod yr Egwyddorion drafft cysylltiedig fel y nodir yn Atodiad 1 yr adroddiad yn cael eu hargymell i'r Cabinet, yn cael ei gymeradwyo.

<u>Y rheswm dros y penderfyniad</u>

O ystyried y papur ymgynghori gan CLILC a thrafodaethau yn y cyfarfod.

216 GWAHARDD Y WASG A'R CYHOEDD -

PENDERFYNWYD – O dan Adran 100A (4) o'r Deddf Llywodraeth Leol 1972, bod y wasg a'r cyhoedd yn cael eu heithrio o'r cyfarfod ar gyfer yr eitem fusnes ganlynol ar y sail ei bod yn debygol o gynnwys datgeliad o wybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir yn Rhan 4 o'r Atodlen 12A (fel y'i diwygiwyd) o'r Ddeddf, y cyfeirir at baragraffau perthnasol yr Atodlen mewn cromfachau ar ôl y pennawd munud.

217 DIWEDDARIAD PARTHED ATEB HYBRID (GWYBODAETH WEDI'I HEITHRIO – PARAGRAFFAU 13 a 14) –

Rhoddodd y Swyddog Monitro / Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol a Democrataidd ddiweddariad i'r Pwyllgor mewn perthynas â darparu ateb hybrid ar gyfer cyfarfodydd y Cyngor, ac wedi hynny

PENDERFYNWYD – BOD e-bost yn cael ei anfon at holl Aelodau Etholedig y Cyngor i roi'r wybodaeth ddiweddaraf mewn perthynas ag ateb hybrid y Cyngor ar gyfer cyfarfodydd y Cyngor unwaith bod y materion masnachol sensitif presennol wedi cael sylw.

<u>Y rheswm dros y penderfyniad</u>

Er gwybodaeth gan ystyried y ffaith nad oedd pob Aelod yn bresennol yn y cyfarfod.